

Nr 150

Av herr Svanström och herr Gustafsson, Nils-Eric, om åtgärder i syfte att öka trafiksäkerheten vid järnvägs korsningar.

(Lika lydande med motion nr 172 i Andra kammaren)

I bilaga nr 8 till statsverkspropositionen föreslås en från 6 milj. till 4,25 milj. kr. minskad medelsanvisning under rubriken Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar. I samma bilaga föreslås anslaget till Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar utgå med oförändrat belopp. Det senare anslaget avser korsningar mellan järnväg och enskild väg.

Departementschefen anför i det förra fallet att Kungl. Maj:t den 7 december 1962 uppdragit åt järnvägsstyrelsen att i samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utarbeta förslag till ändrade statsbidragsbestämmelser. I bägge fallen redovisas betydande medelsreservationer ägnade att inge den uppfattningen att behovet av säkerhetsåtgärder vid korsning mellan järnväg och allmänna och enskilda vägar är på ett tillfredsställande sätt tillgodosett.

Av bilagda statistiska uppgifter framgår bl. a. att ett stort antal olyckshändelser inträffar vid plankorsningar mellan järnväg och väg. Sålunda varierar det sammanlagda antalet sådana olyckor under de senaste 10 åren mellan lägst 133 och högst 212. Antalet årligen dödade varierar mellan lägst 37 och högst 63 personer.

Vidare utläses av bilagda statistik att antalet korsningar mellan järnväg och allmän väg den 30/6 1961 utgjorde sammanlagt 2 769 st., varav det övervägande antalet hade bomanordningar av något slag. Antalet korsningar mellan enskild väg och järnväg utgjorde vid samma tidpunkt inte mindre än 28 255 st., varav 25 401 saknade varje slag av säkerhetsanordning och sålunda inte heller var försedda med kryssmärke.

År 1961 dödades vid olyckor i korsning mellan järnväg och landsväg 14 personer, medan 23 personer omkom vid olyckor i korsning mellan järnväg och enskild väg.

Det synes av här redovisade förhållanden framstå som önskvärt att betydande aktivitet åstadkommes från berörda myndigheters sida för att få till stånd förbättrade säkerhetsanordningar. Jämväl kan en generösare bidragsgivning särskilt till enskilda väghållare förutsättas ge önskvärt resultat och öka medelsåtgången. Under sådana förhållanden synes det angeläget att i stället anvisa ökade belopp för hithörande ändamål.

Med den omfattning som biltrafiken numera har och i vetskap om det

förhållandet, att enskilda vägar i hög grad utnyttjas av personer utan den lokala kännedom om tågtider och övriga förhållanden, som måhända kan förhjälpa de på orten boende till ökad säkerhet vid passerandet av järnväg, måste det konstateras, att behovet av säkerhetsanordningar vid korsning mellan järnväg och enskild väg är mycket stort.

Med anledning av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om snara åtgärder i syfte att öka trafiksäkerheten vid korsningar mellan järnväg samt allmänna och enskilda vägar,

att riksdagen under rubriken *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* i kommunikationshuvudtiteln för budgetåret 1963/64 måtte anvisa ett anslag av oförändrat 6 000 000 kronor, samt

att riksdagen under samma huvudtitel måtte uppräknat reservationsanslaget till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar* med 500 000 kronor till 1 000 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1963

Ivan Svanström

Nils-Eric Gustafsson

Tab. 1. Olyckshändelser vid vägkorsningar åren 1941—1961

År	Antal sammanstötningar vid korsning								Summa sammanstötningar	Bom (grind) påkörd (ej sammanstötning med rälsgående fordon)	Vid sammanstötningar	
	med bommar (bevakade grindar)		med ljus- och/eller ljudsignaler		med kryssmärken		utan säkerhetsanordning och utan kryssm				dödade	skadade
	mellan rälsgående fordon och											
motorfordon	andra	motorfordon	andra	motorfordon	andra	motorfordon	andra					
1941	..	..	..	..	..	..	..	..	75	232	22	..
1942	..	..	..	..	..	..	..	..	91	216	23	..
1943	..	..	..	..	..	..	..	..	114	214	26	..
1944	..	..	..	..	..	..	..	..	107	173	23	..
1945	..	..	..	..	..	..	..	..	104	246	28	..
1946	..	..	..	..	..	..	..	..	132	342	47	..
1947	..	..	..	..	..	..	..	..	161	307	46	..
1948	..	..	..	..	..	..	..	..	149	333	48	..
1949	..	..	..	..	..	..	..	..	176	348	40	..
1950	10	6	24	8	27	4	54	19	152	407	48	35
1951	17	8	30	7	40	5	49	25	181	389	56	25
1952	13	7	26	7	51	5	62	25	196	415	63	22
1953	17	8	38	7	28	2	39	13	152	358	56	25
1954	15	4	36	8	41	7	81	20	212	383	54	51
1955	28	4	31	6	25	7	64	29	194	378	42	58
1956	18	4	31	7	35	8	55	22	180	321	53	25
1957	16	5	29	6	31	8	61	26	182	185	53	28
1958	11	4	31	5	19	5	58	18	151	233	39	14
1959	16	3	22	4	35	7	49	16	152	179	42	19
1960	13	2	32	4	24	4	53	19	151	146	38	25
1961	4	2	24	4	27	3	54	15	133	152	37	22

Tab. 2. Olyckshändelser vid vägkorsningar år 1961

Antal korsningar		Vägkorsnings beskaffenhet	Sammanstötning mellan rälsgående fordon och				Summa sammanstötningar	Bom (grind) eljest påkörd	Antal olycks-händelser		Vid sammanstötning	
30/6 1960	30/6 1961		väg-bus-sar	övriga mo-torfor-don	häst-skjut-sar	motgängare, moped, cykel, sparkstötning			vid dags-ljus	i mör-ker	dö-da-de	ska-dade
A. Vägkorsningar vid huvudspår												
<i>Allmänna vägar</i>												
1 433	1 284	Helbommar, manuella	—	2	—	—	2	109	78	33	—	—
264	287	„ „, automatiska	—	—	—	—	—	14	10	4	—	—
83	55	Grindar, bevakade	—	1	—	—	1	2	2	1	—	—
65	87	Halvbommar med ljus- och ljudsignaler	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—
929	943	Ljus- och ljudsignaler	—	17	—	2	19	15	4	13	8	8
22	13	Ljussignaler	—	3	—	—	3	1	2	—	—	—
16	7	Ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70	55	»Frisiktskorsning» (kryssmärken)	—	2	—	1	3	3	—	1	—	—
42	38	Annan korsning (med kryssmärken)	—	3	—	—	3	2	1	—	—	—
2 924	2 769	Summa	—	28	—	3	31	128	114	45	14	8
<i>Enskilda vägar</i>												
458	431	Helbommar, manuella	—	1	—	2	3	16	15	4	1	—
97	107	„ „, automatiska	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—
19	11	Grindar, bevakade	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	Halvbommar med ljus- och ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
726	776	Ljus- och ljudsignaler	—	4	—	2	6	6	6	—	2	1
8	6	Ljussignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	32	Ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	55	»Frisiktskorsning» (kryssmärken)	—	2	—	—	2	2	—	1	1	1
1 495	1 430	Annan korsning med kryssmärken	—	19	—	2	21	16	5	3	8	8
6 531	25 401	utan »	—	50	2	13	65	57	8	16	4	4
9 440	28 255	Summa	—	76	2	19	97	18	97	18	23	14
B. Vägkorsningar vid hamn-, industri- och grusgropespår												
<i>Allmänna och enskilda vägar med skyddsanordningar, kryssmärken och/eller åtgärder enligt § 4 i SFS 50/1959</i>												
90	111	Helbommar, manuella	—	—	—	—	—	5	4	1	—	—
25	27	„ „, automatiska	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
20	32	Grindar, bevakade	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	4	Halvbommar med ljus- och ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	20	Ljus- och ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	7	Ljussignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	Ljudsignaler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 005	1 056	Med kryssmärken i SFS 50/1959	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—
333	434	Utan » i SFS 50/1959	—	4	—	—	4	3	1	—	—	—
1 500	1 694	Summa	—	5	—	—	5	6	7	4	—	—
3 864	32 718	Summa summarum	—	109	2	22	133	152	218	67	37	22

Tab. 3. Sammanstötningarna vid vägförorsningar år 1961 fördelade på olika slags vägförorsningar och olika vägförord

Vägförord och fotgängare	Helbommar	Bevakade grindar	Halvbommar med ljus- och ljudsignaler	Ljus- och ljudsignaler	Ljussignaler	Ljudsignaler	Kryssmärken	Saknas	Summa sammanstötningar	Antal personer som därvid	
										dödade	skadade
Personbil	2	1	—	15	2	—	15	33	68	13	10
Omnibus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tyngre motorecykel	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Lättviktsmotorcykel	—	—	—	—	—	—	1	2	3	2	1
Lastbil	—	—	—	5	1	—	7	10	23	5	8
Motorredskap	—	—	—	1	—	—	4	9	14	2	—
Moped	—	—	—	4	—	—	3	9	16	11	2
Hästskjuts	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—
Sparkstötting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cykel	1	—	—	—	—	—	—	2	3	1	—
Fotgängare	1	—	—	—	—	—	—	2	3	2	1
Summa sammanstötningar	5	1	—	25	3	—	30	69	133	.	.
Därvid:											
antal dödade....	1	—	—	15	—	—	5	16	.	37	.
antal skadade ..	—	—	—	9	—	—	9	4	.	.	22

Tab. 4. Orsaker till olyckshändelser vid vägförorsningar år 1961

	Antal
Vägtrafiken har ej varit spärrad av säkerhetsanordning, när den skulle ha varit det	—
Förord på järnvägen har förts över korsningen utan att föreskrivna försiktighetsåtgärder vidtagits vid:	
tågrörelse	—
vagnuttagning	2
växlingsrörelse	1
småfordonsfärd	4
Felaktighet på säkerhetsanordning	—
Summa	7
Sammanstötning har ej förorsakats av järnvägspersonals försummelse eller av fel på säkerhetsanordning	126
Summa sammanstötningar	133
När sammanstötning inträffat, uppgives väglaget ha varit halt	8
Fälld bom (grind) påkörd	152
Väglaget har därvid uppgivits vara halt	25